

17 maja klasy 1 g i 1 LUW wraz z opiekunką mgr Moniką Lewińską uczestniczyły w prelekcji zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Geograficzne pt.:

Libia – nieznaną kraj Afryki Północnej

Remigiusz
Stańczyk

Prowadzącym był mgr Remigiusz Stańczyk, doktorant Zakładu Geografii Ekonomicznej i Badań Regionalnych Instytutu Geografii UMK. Na swoim odczycie omawiał i pokazywał slajdy przedstawiające krajobraz, ludność, roślinność a także zabytki Libii.

Ponad 90% powierzchni kraju zajmują pustynie i półpustynie. W miejscowości Al-Azizija 13 września 1922 r. zanotowano najwyższą temperaturę powietrza w Afryce i na świecie, wynoszącą +57,8 °C.

Obszar współczesnej Libii w starożytności zamieszkiwały plemiona berberyjskie. W VIII w. p.n.e. Fenicjanie założyli na wybrzeżu trzy ośrodki miejskie: Leptis Magna, Sabratha i Oea. Te słynne w starożytności centra handlowe i kulturowe dały podwaliny obecnej stolicy Libii – Trypolisowi. We wschodniej części wybrzeża istniały kolonie greckie. Od VI w. p.n.e. fenickie miasta podporządkowała sobie Kartagina, a od I w. n.e. zajął Rzym. W VII w. ziemie te zajęli Arabowie. Od XII do XVI w. nastąpił podział: ziemie Trypolitanii i Fazzanu podlegały władcom tunezyjskim, a Cyrenajki egipskim. W XVI w. Libia została opanowana przez Turków i weszła w skład imperium osmańskiego. Po wojnie włosko-tureckiej w 1912 r. część terenów Libii stała się posiadłością Włoch. Od 1976 r. Libia jest muzułmańsko-socjalistyczną republiką ludową z obowiązującym od 1993 r. szariatem (prawo islamu).

Wśród pięciu stanowisk z listy UNESCO w Libii, szczególne zainteresowanie wzbudzają ruiny Leptis Magna, jednego z najlepiej na świecie zachowanych starożytnych miast rzymskich. Posiadało okazałe publiczne pomniki, port, rynek, sklepy oraz dzielnice mieszkaniowe. Zostało powiększone i ozdobione przez Septymusa Sewera, który tam się urodził a później został jego władcą.

Ghadames, nazywane “perłą pustyni”, położone jest pośrodku oazy. To jedno z najstarszych przedsaharyjskich miast oraz przykład tradycyjnej osady (kolonii). Medina, czyli arabska starówka to w Ghadamesie obiekt niebywały. Jest to zabudowane na obszarze 10 ha miasto labirynt, które powstawało przez kilkaset lat. Jego architekturę charakteryzuje wertykalne

rozmieszczenie pomieszczeń. Parter używany był jako magazyny; piętro przeznaczone dla rodziny, zawieszono na ukrytych korytarzach, które przypominały sieć podziemnych przejść. Na samej górze znajdował się otwarty taras przeznaczony dla kobiet. Ghadames w 1999 r. zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO.

Sabratha - kartagińskie miasto, które zajęli Rzymianie. Okres świetności przeżywało w II w. n.e. Znajduje się tu największy w Afryce antyczny teatr z miejscami na ponad 5000 widzów.

Libię oplata sieć rurociągów zwanych Wielką Sztuczną Rzeką, która dostarcza wodę z podziemnych naturalnych zbiorników na Saharze. Składa się na nią 1300 studni, które dostarczają ok. 3 mln m³ wody dziennie do miast na wybrzeżu kraju.

Podstawowym bogactwem Libii oraz praktycznie jedynym towarem eksportowym kraju jest ropa naftowa, dostarczająca ok. 80% PKB wynoszącego 8400 USD na 1 mieszkańca, który jest jednym z najwyższych w Afryce.

Najbardziej znaną i kontrowersyjną postacią jest Muammar al-Kaddafi, wojskowy i polityk. Jest on również autorem teorii rozwoju społecznego oraz systemu ustrojowego "ludowej, bezpośredniej demokracji", którą zawarł w opublikowanej w latach 70 "Zielonej Księdze". Deklarując islamski charakter państwa i zachowując pewne elementy szariat (zakaz używania alkoholu i hazardu), jednocześnie kładzie nacisk na równouprawnienie kobiet.

W lutym 2011 r. w kraju doszło do rewolucji przeciwko reżimowi Kaddafiego. Ambasadorzy libijscy w wielu krajach oficjalnie wypowiedzieli się przeciw rządzącemu dyktatorowi i poparli protesty. W oparciu o rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ, do walki z wojskami wiernymi Kaddafiemu przystąpiła koalicja wielu państw, wysyłając m.in. samoloty nad tereny objęte konfliktem.

Prowadzący zachęcał do zwiedzania Libii jak tylko sytuacja się unormuje, ze względu na piękno tego kraju.